

[Rytter.]

Institution nu eller skal vente lidt for at se, om ikke Nævningeinstitutionen kan komme til at virke heldigere. Jeg har nemlig paa Fornemmelsen, at det vil ske. Man kan jo ikke nægte, at det ikke blot er Befolkningen, der har Mistillid til Nævningernes Afgørelse, ogsaa Lovgivningsmagten har haft Mistillid til Nævningerne. Havde vi ikke haft det, vilde vi aldrig have gennemført en Intereringslov, hvor vi udtalte det om ikke direkte, saa dog indirekte, idet det bestemtes, at disse Sager ikke maa komme for Nævningeret. Og hvorfor? Fordi vi saa med Skepsis paa, at Nævningerne skulde give sig af med saa vanskelige Spørgsmaal. Og efter den nye Straffelov vil der komme endnu flere vanskelige Spørgsmaal. I den nye Straffelov var man enig om fra alle Sider med Hensyn til Barnemord under visse Omstændigheder og med Hensyn til Fosterfordrivelse at sætte saa lave Straffe, at Sagerne ikke kunde komme for Nævningerne, fordi man med Rette mente, at Sager, hvor Følelsen spiller saa stor Rolle, ikke bør forelægges Nævningerne. Men naar nu disse Sager er taget bort, er det et stort Spørgsmaal, om Nævningeinstitutionen da ikke vil komme til at virke heldigere. Skal vi gaa over til at have Meddomsmænd, fordi den Anskuelse breder sig — og jeg forstaar det —, at hellere end at have Nævninger maa man have Meddomsmænd, bør man dog ikke gøre det i for stor Udstrækning, men prøve sig frem, saa at man ikke, som jeg udtrykte det før, gaar fra den ene Grøft til den anden.

Dertil kommer, at vi maa være klar over, at Ordningen medfører store Omkostninger. Jeg tror ikke, at de Beregninger, som den højtærede Minister før oplæste, holder Stik. Jeg tror, at Udgifterne paa Grund af Anklagemyndighedens Ordning og Bevisumiddelbarheden vil blive langt større end af Ministeren beregnet. Men jeg skal se, om jeg ikke paa den Foranledning, Ministerens Udtalelser her giver, kan faa Udvalget til at indhente en Udtalelse fra Rigsadvokaten om, hvordan han ser paa Anklagemyndighedens Ordning, naar dette Forslag bliver gennemført. Jeg kan nemlig ikke tænke mig, at Rigsadvokaten vil kunne nøjes med den forholdsvis begrænsede Udvidelse, som den højtærede Minister omtalte.

Foruden at vi helst skulde undgaa Skuffelser og de store Udgifter, maa vi ogsaa huske paa, at hvis vi gennemfører denne Ordning i for stor Udstrækning, vil det medføre, at lokale Forskelligheder vil komme til at spille en stor Rolle. Vi har jo ellers

været glade ved her i Landet, at vi kun havde een Højesteret; derved fik vi en fælles Ret i hele Landet. Men hvis disse Sager kommer ind for tilfældige Folk rundt omkring og kun kan appelleres til Landsretterne, vil de lokale Forskelligheder kunne medføre forskellige Retsdannelser, og det vil jo være i høj Grad uheldigt.

Derfor synes jeg, at vi, naar vi nu overvejer Spørgsmaalet, skal overveje det rent sagligt og se at komme til det bedst mulige Resultat. Men den højtærede Minister vil ikke blandt os finde Modstandere af Nævningeinstitutionen eller af Meddomsmandsinstitutionen som saadan, vi tilraader kun Forsigtighed for ikke at komme til at gaa fra den ene Grøft over i den anden.

Den højtærede Minister fremførte for Meddomsmandsinstitutionen et yderligere Argument, som i høj Grad overraskede mig. Det var Argumentet fra Tyskland, idet den højtærede Minister, saa vidt jeg husker, sagde omtrent som saa: Vi har nu set, hvorledes man i Tyskland er gaaet fra Nævninger over til Meddomsmænd. Det forekommer mig at være en fuldstændig forkert Fortolkning af det, der er sket i Tyskland. Hvis man ser paa den Udvikling, som er sket dernede, synes jeg egentlig snarere, den tyder i modsat Retning. Den højtærede Minister ved, at der i December 1923 paa Grund af de vanskelige økonomiske Forhold i Tyskland kom en Lov, som gav Ministeriet Ret til at gennemføre de Foranstaltninger, som var nødvendige til Lindring af Folkets og Rigets Nød, altsaa en Lov, der bestemte: Da Riget og Folket er i Nød, maa Ministeriet have Ret til at gennemføre de Forholdsregler, som af den Grund er nødvendige. Denne Lov, som jo aldeles ikke tænker paa Spørgsmaalet om Nævninger eller Meddomsmænd, blev af Justitsminister Emminger brugt paa den Maade, at han uden videre ophævede Nævningeinstitutionen, idet han sagde: Det er for dyrt med Nævninger, saa maa vi hellere tage Meddomsmænd; det er langt billigere at have 3 Landsdommere og 6 Meddomsmænd, end det er at have de store Nævningesager. Det var altsaa ligefrem af Billighedsgrunde, han gjorde det. Men ikke nok med det, hvad skete der saa? Da de 6 Meddomsmænd kom sammen med Juristerne, tog man saa Hensyn til dem? Nej, man gik oven i Købet saa langt, at naar Juristerne havde fremført vidtløftige Præmisses, hvori de udtalte deres Mening, og Meddomsmændenes Konklusion saa var stik modsat, kasserede Reichsgericht Dommen, fordi den ikke stemte med Juristernes Præmisses. Altsaa, man tilsidesatte ligefrem